

Quảng Tri

NĂM THỨ HAI

SỐ: 465

Chủ nhật

11/10/2026

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH QUẢNG TRỊ
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG TRỊ

Email: baoquangtri@gmail.com
www.baoquangtri.vn

ĐƯA NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG

Động lực cho phát triển

Xem bài trang 6

Công ty TNHH Dệt may VTJ Toms (Hải Lăng) - Ảnh: HỒNG QUÂN

TRANG 2

**Những doanh nhân
"đặc biệt"**

Vẻ đẹp
của lòng nhân ái

TRANG 7

Những doanh nhân “đặc biệt”

Không phải ai cũng khởi đầu với nguồn vốn lớn hay được đào tạo bài bản về quản trị kinh doanh. “Vốn liếng” của họ có khi là kinh nghiệm sản xuất, sự am hiểu đất đai, mùa vụ, thị trường và hơn hết là niềm tin của những người đồng hành. Từ đó, họ kết nối những hộ sản xuất riêng lẻ, biến kinh nghiệm cá nhân thành cách làm chung, tạo nên sức mạnh tập thể để cùng bước ra thị trường. Họ là những người đứng đầu hợp tác xã (HTX)-những “doanh nhân” mang trên vai không chỉ bài toán kinh doanh mà còn trách nhiệm với thành viên, người lao động và cộng đồng.

Giữ chữ tín, dựng niềm tin

Ở tuổi 71, ông Hồ Văn Sơn, Chủ tịch Hội đồng quản trị kiêm Giám đốc HTX thương mại Thống Nhất (HTX Thống Nhất), có trụ sở tại phường Ba Đồn, vẫn giữ trọn nhiệt huyết với hành trình mình đã chọn. Thành lập năm 1998, HTX Thống Nhất ban đầu hoạt động trong lĩnh vực sản xuất gạch ngói. Năm 2008, ông Sơn gia nhập HTX và được tín nhiệm bầu làm Chủ nhiệm, bắt đầu hành trình gắn bó, dẫn dắt đơn vị.

Từ thời điểm đó, HTX Thống Nhất chuyển từ sản xuất gạch ngói sang kinh doanh thương mại. Lý giải về hướng đi này, ông Sơn cho biết, Ba Đồn vốn có truyền thống buôn bán lâu đời; cùng với sự phát triển của kinh tế thị trường, môi trường kinh doanh ngày càng thuận lợi, mở ra cơ hội cho HTX. Ông cũng có kinh nghiệm trong lĩnh vực này khi từ năm 2000, trước khi gia nhập HTX, đã là chủ siêu thị Thái Hậu, một địa chỉ mua sắm có tiếng ở Ba Đồn và tỉnh Quảng Bình lúc bấy giờ.

Đến nay, HTX Thống Nhất có 14 thành viên và tạo việc làm thường xuyên cho 45 lao động hợp đồng tại 3 siêu thị trên địa bàn các phường Ba Đồn, Bắc Gianh và xã Tân Gianh. Tùy từng vị trí việc làm, người lao động có mức thu nhập từ 6-15 triệu đồng/người/tháng. So với một số doanh nghiệp, mức thu nhập này có thể chưa phải là cao, nhưng điều đáng nói là HTX đã tạo được việc làm và nguồn thu nhập ổn định cho hàng chục lao động địa phương. Đằng sau những con số ấy là một giá trị quan trọng của kinh tế tập thể: Không chỉ hướng đến hiệu quả sản xuất, kinh doanh mà còn góp phần tạo sinh kế, giữ việc làm và nâng cao đời sống cho người dân.

“Lấy đạo đức thương mại làm đầu” là phương châm ông Sơn kiên trì theo đuổi gần 30 năm qua, trong đó có 18 năm dẫn dắt HTX. Ông chia sẻ: “Dù còn nhiều áp lực trong kinh doanh, nhưng may mắn trong những năm qua, tôi luôn nhận được sự quan tâm, hỗ trợ của Sở Công thương, Ủy ban MTTQVN tỉnh, Liên minh HTX

tỉnh trong kết nối thị trường tiêu thụ, tham gia các chương trình xúc tiến thương mại, xây dựng điểm bán hàng Việt Nam chất lượng cao... Sự đồng hành ấy giúp tôi và các thành viên thêm vững tin vào con đường đã chọn”.

Nỗ lực bền bỉ cùng tâm huyết dành cho kinh tế tập thể của ông đã góp phần đưa HTX Thống Nhất từng bước khẳng định vị thế. Năm 2024, HTX vinh dự được trao danh hiệu “Ngôi sao HTX”, là 1 trong 3 HTX của tỉnh Quảng Bình (cũ) được vinh danh trong 100 HTX tiêu biểu toàn quốc, được lựa chọn từ 31.364 HTX trên cả nước. Thành quả ấy không chỉ ghi nhận hiệu quả hoạt động của một tập thể, mà còn cho thấy dấu ấn của người đứng đầu trong việc quy tụ thành viên, lựa chọn hướng đi và bền bỉ đưa HTX thích ứng với thị trường.

Chuyện của “Hàng cà phê”

Ở Khe Sanh, nhắc đến “Hàng cà phê”, nhiều người biết ngay đó là chị Nguyễn Thị Hằng, Giám đốc HTX Nông sản Khe Sanh. Cái tên mộc mạc ấy theo chị qua nhiều năm gắn bó, trăn trở và tìm đường nâng tầm giá

trị cà phê quê hương. Còn báo chí dành cho chị một cách gọi ấn tượng hơn: “Nữ giám đốc tiên phong đưa cà phê Khe Sanh ra thế giới”.

Thành lập năm 2019, HTX Nông sản Khe Sanh hiện quy tụ 30 thành viên chính thức và hơn 100 thành viên liên kết. Từ niềm đam mê cùng những trăn trở về việc nâng cao giá trị cây cà phê Khe Sanh, sau 7 năm, HTX đã hình thành chuỗi sản xuất cà phê sạch với vùng nguyên liệu hơn 300ha, đầu tư 3 nhà xưởng hiện đại phục vụ chế biến. Mỗi năm, HTX thu mua từ 3.000-3.500 tấn cà phê quả tươi, tạo đầu ra ổn định cho hơn 100 hộ dân, trong đó có 70 hộ đồng bào Bru-Vân Kiều, giúp bà con yên tâm gắn bó với cây cà phê.

Không dừng lại ở việc xây dựng vùng nguyên liệu và tạo đầu ra ổn định, chị Hằng bền bỉ nâng cao chất lượng, hoàn thiện sản phẩm, xây dựng thương hiệu và mở rộng thị trường. Các sản phẩm của HTX lần lượt đạt danh hiệu sản phẩm công nghiệp nông thôn tiêu biểu cấp tỉnh, cấp quốc gia, OCOP 4 sao, OCOP 5 sao. Năm 2023, HTX Nông sản Khe Sanh được vinh

Ông Hồ Văn Sơn tại lễ vinh danh các đơn vị có thành tích cao trong phát triển kinh tế tập thể năm 2025 - Ảnh: NVCC

danh là 1 trong 63 HTX tiêu biểu toàn quốc; cá nhân chị Hằng cũng nhận nhiều phần thưởng, danh hiệu vì những đóng góp cho kinh tế tập thể.

Chị còn tiên phong hoàn thiện hồ sơ pháp lý để nhãn hiệu tập thể “Khe Sanh” cho sản phẩm cà phê được Cục Sở hữu trí tuệ cấp văn bằng bảo hộ; kết nối, ký hợp đồng tiêu thụ với 5 doanh nghiệp lớn, đưa sản phẩm vào nhiều hệ thống bán lẻ và đại lý trong nước. Đặc biệt, năm 2025, chị trực tiếp đàm phán, đưa cà phê Khe Sanh xuất khẩu sang Hoa Kỳ, Nhật Bản, Hàn Quốc, Pháp..., từng bước hiện thực hóa khát vọng đưa cà phê quê hương vươn ra thế giới.

Sự sáng tạo với cây cà phê của chị Hằng dường như chưa có điểm dừng. Từ năm 2022, chị khởi xướng việc tận dụng phụ phẩm để sản xuất phân bón vi sinh, vừa giảm chất thải, vừa tạo nguồn dinh dưỡng phục vụ trở lại vùng nguyên liệu. Tháng 7/2026, HTX Nông sản Khe Sanh được trao giải 3 tại cuộc thi “Sáng tạo Khoa học kỹ thuật trong phát triển kinh tế nông nghiệp, thích ứng biến đổi khí hậu” tỉnh Quảng Trị

lần thứ nhất với sáng kiến tận dụng vỏ cà phê và cành tỉa để tạo nguồn nhiệt sấy sạch, sản xuất biochar cải tạo đất. Một vòng tuần hoàn mới được hình thành ngay trên vùng cà phê Khe Sanh, khi những phụ phẩm lại trở thành nguồn nguyên liệu phục vụ chính vùng trồng.

Nhưng với “Hàng cà phê”, có lẽ điều ý nghĩa hơn cả không nằm ở những danh hiệu hay sự ghi nhận. Từ những trăn trở ban đầu với cây cà phê quê hương, chị đã cùng các thành viên HTX từng bước nâng cao giá trị sản phẩm, tạo sinh kế ổn định cho người trồng cà phê và đưa thương hiệu Khe Sanh ngày càng vươn xa. Đó cũng là cách chị theo đuổi hành trình của mình: Không chỉ làm ra một sản phẩm có giá trị, mà còn để giá trị ấy được sẻ chia với những người cùng gắn bó với cây cà phê trên mảnh đất này.

Cùng vươn xa

Không chỉ có ông Hồ Văn Sơn hay chị Nguyễn Thị Hằng, trên địa bàn tỉnh còn nhiều “đầu tàu” nổi bật. Đó là ông Đinh Công Hành, Giám đốc HTX vận tải Phú Thành Tuyên Minh, cùng 350 thành viên phát triển vận tải hành khách, logistics, từng bước thích ứng với không gian phát triển mới; là bà Ngô Thị Kim Liên, Giám đốc điều hành HTX sản xuất nấm sạch và kinh doanh nông nghiệp Tuấn Linh, sở hữu hàng chục sản phẩm OCOP 4 sao, 5 sao. Và rất nhiều “đầu tàu” khác, mỗi người một lĩnh vực, một cách làm nhưng đều chung khát vọng đưa HTX phát triển, mang lại lợi ích thiết thực cho thành viên và cộng đồng.

Họ là những doanh nhân khá đặc biệt. Bởi thành công của họ không chỉ được đo bằng doanh thu, quy mô hay sản phẩm, mà còn ở khả năng biến những nỗ lực riêng lẻ thành sức mạnh chung, để thành viên có thêm thu nhập, người lao động có việc làm, sản phẩm quê hương có thêm cơ hội bước ra thị trường. Và hơn hết, những “đầu tàu” ấy đang nỗ lực không ngừng để quy tụ nhiều người cùng góp sức, cùng vượt khó, cùng tạo dựng giá trị và cùng phát triển.

NGỌC MAI

“Sức sống của một HTX phụ thuộc rất lớn vào người đứng đầu. Họ không chỉ cần năng lực quản trị, sự nhạy bén với thị trường, tinh thần dám nghĩ, dám làm mà còn phải biết quy tụ thành viên, tạo dựng niềm tin và hài hòa lợi ích. Bởi phía sau mỗi quyết định của người đứng đầu không chỉ là hiệu quả hoạt động của HTX mà còn là việc làm, thu nhập và sinh kế của nhiều gia đình”, bà Đinh Thị Quỳnh Hoa, Chủ tịch Liên minh HTX tỉnh chia sẻ.

Người dân Khe Sanh thu hoạch cà phê

-Ảnh: N.M

Để bắt kịp xu thế thời đại

● **P.V:** Thưa ông, được biết, Hội Doanh nhân trẻ Quảng Trị vừa đăng cai tổ chức thành công vòng địa phương trong khuôn khổ Diễn đàn Kinh tế tư nhân Việt Nam (VPSF 2026). Tại sự kiện này, các doanh nhân trẻ Quảng Trị đã đặt lên bàn đối thoại với các cấp chính quyền vấn đề đáng quan tâm gì?

- **Ông Phạm Trường Sơn:** Qua phiên đối thoại VPSF 2026, các kiến nghị của cộng đồng doanh nghiệp trên địa bàn, nhất là đội ngũ doanh nhân trẻ tập trung vào 4 vấn đề và cũng chính là những “nút thắt” từ thực tiễn. Đầu tiên, phần lớn doanh nghiệp Quảng Trị thuộc nhóm vừa, nhỏ và siêu nhỏ. Do đó, năng lực tài chính để đầu tư đồng bộ vào công nghệ, thiết bị, quy trình chuẩn hóa và nhân sự mới cho chuyển đổi số, chuyển đổi xanh còn rất hạn chế. Thứ hai, doanh nghiệp đang có nhu cầu cấp thiết về minh bạch chuỗi giá trị, từ chuẩn hóa mã số vùng trồng, tem truy xuất nguồn gốc số, đến thanh toán không dùng tiền mặt, tối ưu hạ tầng logistics và xây dựng thương hiệu số để đưa nông sản, sản phẩm OCOP Quảng Trị vươn xa. Thứ ba, doanh nghiệp rất quan tâm đến nông nghiệp tuần hoàn, sản xuất hữu cơ, tiết kiệm năng lượng và giảm phát thải nhưng hành trình này đang vướng ở thủ tục đất đai, hệ thống chứng chỉ, chứng nhận chuyên ngành và đặc biệt là điều kiện thẩm định khắt khe của các dòng vốn tín dụng xanh. Cuối cùng là về cơ chế kết nối chính sách. Cụ thể, doanh nghiệp rất mong muốn có một “đầu mối một cửa” thống nhất, minh bạch để tiếp cận thông tin về vốn, công nghệ và các gói hỗ trợ của Nhà nước.

● **P.V:** Chuyển đổi số và chuyển đổi xanh thường được ví như “cuộc chơi tốn kém”. Theo ông, đây là áp lực sinh tồn hay là thời cơ bứt phá cho doanh nghiệp vừa, nhỏ và siêu nhỏ ở Quảng Trị?

- **Ông Phạm Trường Sơn:** Trước mắt, đây chắc chắn là áp lực sinh tồn trực diện về vốn, công nghệ, nhân lực và năng lực quản trị. Thế nhưng, nếu nhìn dài hạn bằng tư duy

Trước làn sóng chuyển đổi số và chuyển đổi xanh, cộng đồng doanh nghiệp quy mô vừa, nhỏ và siêu nhỏ tại Quảng Trị đang đứng trước cả thời cơ lẫn thách thức. **Phóng viên (P.V) Báo và phát thanh, truyền hình Quảng Trị đã có cuộc phỏng vấn ông Phạm Trường Sơn, Chủ tịch Hội Doanh nhân trẻ tỉnh xung quanh vấn đề này.**

Ông Phạm Trường Sơn (ngoài cùng, bên phải) tặng hoa các đại biểu tham dự Diễn đàn Kinh tế tư nhân Việt Nam năm 2026, vòng địa phương tại Quảng Trị - Ảnh: Q.H

Các đại biểu tìm hiểu về những sản phẩm do doanh nhân trẻ Quảng Trị làm ra - Ảnh: Q.H

chiến lược, tôi khẳng định: Đây chính là cơ hội vàng để doanh nghiệp Quảng Trị tái cấu trúc mô hình tăng trưởng và nâng tầm sức cạnh tranh. Điểm mấu chốt là doanh nghiệp nhỏ không thể và không nên sao chép cách làm của doanh nghiệp lớn. Chúng ta phải “liệu cơm gắp mắm”, lựa chọn cách tiếp cận tương thích với quy mô và khả năng hiện có của mình.

● **P.V:** Thời gian qua, các doanh nhân trẻ Quảng Trị đã giải bài toán chuyển đổi “kép” thế nào, thưa ông?

- **Ông Phạm Trường Sơn:** Doanh nhân trẻ Quảng Trị đã chọn giải pháp thực chiến là làm ngay từ khâu thiết thực nhất, làm đến đâu chắc đến đó. Cụ thể, về công nghệ, thay vì rót vốn lớn một lần, doanh nghiệp đi từng bước, ưu tiên các giải pháp tạo dòng tiền tức thì như số hóa chuỗi cung ứng, đưa đặc sản lên nền tảng số, tối ưu kênh tương tác với người tiêu dùng... Về nguồn vốn, chúng tôi nhận thức

rõ không thể chỉ ngồi trông chờ vào vốn vay ngân hàng truyền thống. Doanh nghiệp buộc phải tự nâng chuẩn, gồm chuẩn hóa hồ sơ dự án, minh bạch dòng tiền quản trị, chủ động liên kết liên doanh để cùng chịu rủi ro và chia sẻ nguồn lực. Đồng thời, cộng đồng cũng đang cùng hội chủ động làm việc với hệ thống ngân hàng thương mại để thiết kế các gói tài trợ riêng cho dự án đổi mới công nghệ và sản xuất tuần hoàn. Điều đáng mừng nhất hiện nay nằm ở sự chuyển dịch trong tư duy của người chủ doanh nghiệp. Từ việc coi chuyển đổi xanh, chuyển đổi số là “khoản chi phí hao hụt”, doanh nhân trẻ đã chuyển sang nhìn nhận đây là “công cụ đầu tư chiến lược” nhằm tối ưu chi phí vận hành và mở rộng thị trường.

● **P.V:** Thực tiễn từ cơ sở luôn là câu trả lời thuyết phục nhất. Ông có thể điểm qua một vài mô hình sáng tạo đang tạo ra giá trị kinh tế cụ thể tại địa phương?

- **Ông Phạm Trường Sơn:**

Sự chuyển mình của các doanh nhân trẻ đã và đang mang lại hiệu quả rất rõ nét. Ở nhiều địa phương, các doanh nghiệp nông sản, đặc sản địa phương đã ứng dụng số hóa toàn diện khâu truy xuất nguồn gốc bằng mã QR, chuẩn hóa chỉ dẫn địa lý và đưa toàn bộ sản phẩm OCOP lên sàn thương mại điện tử, hệ thống phân phối số toàn quốc. Trong tỉnh, ngày có càng nhiều doanh nghiệp đã xây dựng được mô hình nông nghiệp hữu cơ, tuần hoàn khép kín. Năm xu hướng tích hợp kinh tế đa tầng, các doanh nghiệp đã kết hợp sản xuất nông sản bản địa với du lịch trải nghiệm, du lịch sinh thái cộng đồng. Hướng đi này giúp doanh nghiệp bán sản phẩm tại gốc với giá trị gia tăng cao, đồng thời tạo việc làm bền vững cho bà con địa phương. Với chúng tôi, mô hình thành công không đo bằng mức độ phức tạp của công nghệ, mà đo bằng việc doanh thu có tăng, chi phí có giảm và đời sống người lao động có tốt lên hay không?

● **P.V:** Để không biến chuyển đổi xanh và số thành một trào lưu, khẩu hiệu, Hội Doanh nhân trẻ Quảng Trị sẽ triển khai các chương trình hành động cụ thể nào để “tiếp sức” cho hội viên trong giai đoạn tới?

- **Ông Phạm Trường Sơn:** Chúng tôi xác định hành động theo 3 trụ cột, bảo đảm thực chất và kiên quyết nói không với “bệnh” hình thức. Trước tiên, hội sẽ nỗ lực nâng cao năng lực cốt lõi với giải

pháp cụ thể là phối hợp cùng các chuyên gia đầu ngành tổ chức các khóa huấn luyện chuyên sâu, “cầm tay chỉ việc” về quản trị tinh gọn, ứng dụng công nghệ số và tiêu chuẩn hóa sản xuất xanh cho lãnh đạo doanh nghiệp. Thứ hai, hội sẽ phát huy tối đa mạng lưới của mình để kết nối hội viên trực tiếp với Trung ương Hội Doanh nhân trẻ Việt Nam, các tổ chức tín dụng, các công ty công nghệ lớn và tìm kiếm các giải pháp dùng chung phần mềm, nền tảng số với chi phí tối ưu nhất... Thứ ba, chúng tôi sẽ tìm mọi cách để mở rộng thị trường đầu ra thông qua việc thúc đẩy phong trào “Người hội dùng hàng hội” và “Người Quảng Trị ưu tiên dùng sản phẩm Quảng Trị”, tổ chức liên kết thương mại nội khối giữa các hội viên, đưa nông sản và sản phẩm OCOP Quảng Trị vào mạng lưới phân phối của cộng đồng doanh nhân trẻ trên cả nước...

● **P.V:** Để khát vọng của cộng đồng doanh nhân trẻ trở thành động lực tăng trưởng mới, hội kỳ vọng và có những kiến nghị, đề xuất gì gửi đến lãnh đạo tỉnh cùng các sở, ngành, đơn vị liên quan?

- **Ông Phạm Trường Sơn:** Hội kỳ vọng các cấp, ngành, đơn vị liên quan tiếp tục tạo môi trường đầu tư kinh doanh thông thoáng, minh bạch, đẩy mạnh cải cách thủ tục và có cơ chế hỗ trợ phù hợp cho các dự án chuyển đổi số, chuyển đổi xanh của doanh nghiệp. Cùng với đó, chúng tôi mong muốn doanh nghiệp, doanh nhân sẽ được tiếp cận thuận lợi hơn với vốn, công nghệ, dữ liệu, thị trường, đặc biệt là tín dụng xanh và các chương trình hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa. Mong rằng các kiến nghị của doanh nghiệp sẽ được giao đầu mối, xác định trách nhiệm và theo dõi đến kết quả cuối cùng. Về phía hội, chúng tôi sẵn sàng làm cầu nối, đồng hành cùng chính quyền và doanh nghiệp theo tinh thần “Tiên phong đổi mới-Kiến tạo giá trị” để các cơ chế hỗ trợ thực sự đi vào cuộc sống.

● **P.V:** Xin cảm ơn ông!
QUANG HIỆP (thực hiện)

● TRẦN ĐÌNH NGÔN

Hương mùa thu

Mùa đi không hẹn ngày về
Heo may chằm chậm sương che lối mòn
Hương hồng chín lựng đầu thôn
Cốm sen thơm, lá bọc tròn tuổi thơ

Trời xanh, xanh đến thần thờ
Cúc vàng dẹt nắng, bơ vơ mây ngàn
Mùi hương thị rụng nhẹ nhàng
Vừa thơm tay mẹ đã loang khói chiều

Hương thu gói cả bấy nhiêu
Nếp nhà gói đỏ liêu xiêu bóng gầy
Lòng con gửi gió heo may
Nhớ thương gửi lại tháng ngày xa xôi.

Minh họa: H.P

● HOÀNG MINH ĐỨC

Mùa thu

Bâng khuâng ngọn gió tháng mười
Con thuyền khảm nặng một trời đầy sao
Dòng sông ký ức chiêm bao
Mái chèo khỏa sóng chạm vào rêu phong

Gió thu thổi ngược dòng sông
Mặt trời hóa bướm lượn vòng thời gian
Trăng thu sương khói mờ màng
Mắt người hóa đá ngỡ ngàng đợi trông

Cúc vàng nở rực vàng sân
Heo may hương cốm tần ngần bờ môi
Nắng thu rách nửa góc trời
Cánh chim chờ nắng tháng mười về đây

Sợi vàng buông xuống ngàn cây
Rèm thưa giấu giọt sương gầy bóng ai
Mưa thu thánh thót đêm dài
Mẹ thiên di giữa cả hai sắc mùa

Dòng sông ký ức ngày xưa
Giật mình tỉnh giấc như vừa vụt qua
Đêm thu ngọn gió la đà
Chuông chùa ngái ngủ người xa chưa về.

Minh họa: H.H

Minh họa: T.H

Giữ “lửa” gia phong từ di sản

Trải qua hơn 5 thế kỷ dâu bể, các nhà thờ dòng họ tại xã Trường Ninh không chỉ là chốn linh thiêng thờ phụng tổ tiên, ghi dấu truyền thống khoa bảng mà còn là những “địa chỉ đỏ” gắn liền với lịch sử hào hùng của Bộ Tư lệnh 559. Từ nếp nhà cổ kính, “ngọn lửa” gia phong, truyền thống hiếu học và lòng yêu nước vẫn đang được các dòng họ miệt mài gìn giữ, trao truyền qua từng thế hệ.

Nhà thờ họ Nguyễn ở thôn Cổ Hiền, xã Trường Ninh (thuộc Khu vực Sở Chỉ huy cơ bản của Bộ Tư lệnh 559) - Ảnh: L.CHI

Mạch nguồn gia phong trên đất cổ

Cốt cách của vùng đất Cổ Hiền (xã Trường Ninh) được bồi đắp từ ngã ba sông nơi dòng Kiến Giang hòa vào sông Nhật Lệ. Phía Tây có núi Thần Đinh, núi Đầu Mâu sừng sững trăm anh; phía Đông ngút ngàn cồn cát trắng tựa dải lụa mềm. Thế đất “sơn lưu thủy tụ” ấy không chỉ chứa đựng tầm vóc chiến lược về quân sự, chính trị mà từ hơn 5 thế kỷ trước đã trở thành nơi dừng chân, lập nghiệp của bao thế hệ tiền nhân.

Theo gia phả dòng họ Trương Đình, vào thế kỷ XV, khi vua Lê mở rộng biên ải về phương Nam, Thủy Tổ Trương Đình Tán (húy Cường), một người con xứ Thượng Phúc (Long Biên, thuộc vùng ven Thăng Long) cùng các vị tổ họ Lê, họ Nguyễn mang tấm lòng “trung quân ái quốc” dẫn theo quân sĩ vượt ngàn dặm trường vào đóng giữ nơi đây. Từ những mái nhà tranh tre nứa lá thô sơ ban đầu, ba dòng họ lớn Trương, Lê,

Nguyễn đã cùng nhau khai phá, đặt nền móng dựng xây nên làng Cổ Hiền hiền hòa, trù phú.

Thượng võ, hiếu học và sự đỗ đạt cũng bắt nguồn từ chính “ngọn lửa” gia phong ấy. Qua hơn 500 năm dâu bể, trải từ đời thứ nhất đến đời thứ 12, dù từng có giai đoạn “ba đời độc đỉnh”, con cháu họ Trương vẫn chăm lo học hành, khoa bảng rạng rỡ. Dòng họ đã đóng góp cho triều đình 15 vị tiến sĩ, cử nhân, tú tài văn võ giữ nhiều chức tước, hàm vị trong phủ, triều.

Nổi bật là ông Trương Đình Trinh, mới 18 tuổi đã đỗ 3 khoa tú tài; hay ông Trương Đình Hòa, đỗ 4 khoa tú tài, dưới thời vua Tự Đức được bổ nhiệm làm Hàn lâm viện Tu soạn, trực tiếp giảng dạy cho các Hoàng thân. Tiếp nối mạch nguồn ấy, ngày nay hậu duệ dòng họ Trương Đình đã phát triển lên hàng nghìn nhân khẩu, rải khắp các mặt trận quân sự, chính trị, kinh tế, văn hóa. Trong đó có hàng trăm cử nhân, thạc sĩ, tiến sĩ,

nhiều sĩ quan cao cấp, tiêu biểu như Trung tướng Trương Đình Thanh.

Cùng với họ Trương, dòng họ Nguyễn, họ Lê ở Cổ Hiền cũng là “đất học, đất danh nhân”, với nhiều thế hệ con cháu đỗ đạt thành tài làm rạng danh quê hương.

“Địa chỉ đỏ” giữa tọa độ lửa

Không chỉ rực rỡ bởi truyền thống khoa bảng, các nhà thờ họ ở Trường Ninh còn mang trong mình một sứ mệnh lịch sử hiếm có trong hai cuộc kháng chiến chống xâm lược của dân tộc.

Trong thời kỳ chống Mỹ cứu nước, vùng đất này trở thành khu vực Sở chỉ huy cơ bản của Bộ Tư lệnh 559. Mặc cho bom đạn cày xới, với mục tiêu cao cả “tất cả vì độc lập, tự do của Tổ quốc”, Nhân dân và các dòng họ ở Cổ Hiền đã tự nguyện nhường không gian sinh hoạt tâm linh linh thiêng nhất của gia tộc cho bộ đội đóng quân.

Ông Nguyễn Tấn Lộc, nguyên Trưởng họ Nguyễn chia sẻ: “Trong những năm tháng chiến tranh ác liệt nhất, nhà thờ họ Nguyễn đã được chọn làm điểm làm việc, sinh hoạt trực tiếp của Tư lệnh Đồng Sỹ Nguyên từ năm 1972-1973”.

Song song đó, nhà thờ họ Trương trở thành trạm tải ba, “mạch máu” bảo đảm thông tin liên lạc thông suốt phục vụ chỉ huy toàn chiến trường. Nhà thờ họ Lê cùng hội trường, nhà khách Bộ Tư lệnh 559 tạo thành một hệ thống căn cứ mật hoàn chỉnh. Nơi đây từng cất giữ hàng nghìn tài liệu bí mật, khí tài quân sự; đồng thời là nơi đón tiếp nhiều vị lãnh đạo cấp cao của Đảng, Nhà nước và các đoàn khách quốc tế đến thăm, làm việc trong những thời khắc lịch sử.

Tiếp nối mạch nguồn di sản

Chiến tranh lùi xa, những ngôi nhà thờ họ từng bị hư hại bởi bom đạn đã được con cháu gom góp, tu bổ lại.

Ông Trương Đình Điêu, Trưởng họ Trương Đình cho biết, dù trải qua nhiều lần tôn tạo, nhờ sự hỗ trợ của các cấp, ngành và sự chung tay của dòng họ, ngôi nhà thờ có bề dày 527 năm tuổi vẫn giữ nguyên dáng vẻ thâm nghiêm, cổ kính.

Hằng năm, vào các ngày lễ trọng, dịp tảo mộ hay Tết đến xuân về, con cháu khắp mọi miền đất nước lại tụ hội về dưới mái nhà thờ. Nơi đây không đơn thuần là chốn thắp nén hương tri ân tiên tổ, mà đã trở thành không gian văn hóa, nơi những câu chuyện về nếp nhà, lòng hiếu kính và đạo lý “uống nước nhớ nguồn”

• NGUYỄN VĂN DỪNG

Chợ quê

Nắng lên đứng bóng trưa rồi
Hàng chưa với gánh đứng ngời không yên
Đồng tiền một lúm lành duyên
Áo em ướt cả đôi bên vạt rồi

Chợ đông, tìm em dứt hơi
Lạc em lạ cả bao người thân quen
Bất ngờ đôi mắt long lanh
Và câu mời đón em dành cho ai?

Nụ cười duyên thắm chẳng phai
Sao em nở bán cho ai vội vàng?
Ai mua đầy gánh nắng vàng
Sưởi con tim lạnh dở dang bao điều

Nắng trưa bỗng tái nhợt chiều
Có người nấp ở mép lều đợi em
Tại trời hay nỗi con ghen
Tại anh hay bởi tại em quên lời?

Bóng tròn, chợ đã tan rồi
Hình như ai đó đang ngồi làm thơ...!

được nhắc nhớ, trao truyền.

Để mạch nguồn gia phong trở thành động lực phát triển, các dòng họ tại Trường Ninh đều duy trì quỹ khuyến học hoạt động hiệu quả, kịp thời tuyên dương, hỗ trợ các em học sinh, sinh viên hiếu học vượt khó.

Theo Trường phòng Văn hóa-Xã hội xã Trường Ninh Lê Quang Thùy, việc các nhà thờ họ trở thành di tích lịch sử cấp Quốc gia đặc biệt là điều vô cùng hiếm gặp. Điều đó chứng minh truyền thống cách mạng kiên trung, sự hy sinh thầm lặng của Nhân dân và các dòng họ xã Trường Ninh đối với sự nghiệp giải phóng dân tộc.

Hiện nay, Đảng ủy xã Trường Ninh đã đưa việc bảo tồn, phát huy giá trị hệ thống di tích này vào nghị quyết chuyên đề. Xã định hướng, Nhân dân cùng thực hiện và các dòng họ chính là chủ thể giữ gìn. Đặc biệt, công tác giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ được lồng ghép vào kế hoạch năm học của các nhà trường trên địa bàn. Việc tổ chức cho học sinh tham quan, học tập ngoại khóa tại các “địa chỉ đỏ” ngay trên quê hương giúp các em hiểu rõ hơn về lịch sử, từ đó khơi dậy lòng tự hào dân tộc và ý thức trách nhiệm tiếp nối truyền thống cha anh.

Bằng việc gìn giữ lễ lối gia phong, phát huy tinh thần đoàn kết và hiếu học, các dòng họ ở Trường Ninh đang tiếp tục biến những di sản vô giá của tổ tiên thành nội lực mạnh mẽ, chung tay xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp, văn minh.

Khu vực Sở Chỉ huy cơ bản của Bộ Tư lệnh 559 thuộc hệ thống di tích đường Trường Sơn-đường Hồ Chí Minh được công nhận di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt năm 2013. Đây là nơi làm việc của Bộ Tư lệnh Trường Sơn và Sở Chỉ huy đoàn 559. Tại đây, nhiều đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước và Quân đội đã vào thăm, làm việc. Hệ thống di tích Sở Chỉ huy cơ bản của Bộ Tư lệnh 559 bao gồm: Hội trường Bộ Tư lệnh, nhà khách Bộ Tư lệnh, nhà thờ họ Nguyễn, nhà thờ họ Trương và nhà thờ họ Lê.

LAN CHI

Độc “Trăn trở”
của Nguyễn Ngọc Trản

Trong cuộc sống, có bao người giấu kín thơ mình không cho ai biết nên bản thảo của họ cứ mai một dần theo năm tháng. Anh Nguyễn Ngọc Trản cũng vậy. Bà con Thanh Khê, xã Thanh Trạch, tỉnh Quảng Bình (cũ), nay là xã Bắc Trạch, tỉnh Quảng Trị, chỉ biết Mai Văn Hoan, Nguyễn Hữu Quý, Cảnh Giang, ít ai ngờ Nguyễn Ngọc Trản làm thơ...

Lần dở từng trang Trăn trở (Nhà xuất bản Thuận Hóa, 2025), tôi đi từ ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác. Hóa ra cũng như tôi, anh Trăn tập làm thơ từ rất sớm. Có điều thơ tôi thời đó vụng về, non nớt; còn thơ anh vẫn điệu, ý tứ khá chín chu. Đang học phổ thông mà anh đã có những bài thơ tình rất đối ngọt ngào. Tôi đặc biệt yêu thích bài *Biết mai sau thế nào?*. Cái chi tiết: Khi thầy kiểm tra bài, anh không thuộc, được cô bạn ngồi cạnh bấm chân nhắc giùm, không may bị các bạn trong lớp phát hiện, khiến cô nàng bật khóc vì thẹn thùng, thật dễ thương. Đúng là tình yêu của tuổi học trò. Tan học, cô nàng tể nhị hái tặng anh bông hoa dâm bụt với ngụ ý “Bụt hiền nên em thương”. Không những thế, cô còn mạnh dạn hò hẹn: *Níu xác chỉ mặt trời/Em chết đói đến nơi/Mai đến đó anh nhé!/Miệng em cười rất tươi*. “Đến đó” là đến chỗ nào chỉ có hai anh chị biết. Bài thơ đã ghi lại một khoảnh khắc đáng nhớ. Bây giờ nếu hai mái tóc bạc có dịp ngồi cạnh nhau cùng đọc bài thơ này chắc là không nhin được cười. Thời đó mà anh Nguyễn Ngọc Trăn đã bản khoăn, đã trăn trở: *Ngắm bông hoa dâm bụt/Cõi lòng anh nao nao/Nhiều ngã ba, ngã bảy/Biết mai sau thế nào?*. Nhìn cặp bướm cặp kè bay lượn trong vườn, anh ao ước: *Giá được tự do như đôi bướm/Ta nguyện cùng nhau mãi thủy chung!* (Đôi bướm). Đang học phổ thông mà viết được những câu thơ giàu sức liên tưởng như vậy quả thật đáng nể.

Đọc mẩu thơ anh Nguyễn Ngọc Trăn viết về đất nước, quê hương, gia đình tôi càng ngạc nhiên hơn. Mấy năm gần đây, tôi về quê an hưởng tuổi già: *Buổi sáng ra tắm biển/Buổi chiều về ngắm sông/Thư thả ngời hóng chuyện/Với cụ bà cụ ông*. Những cụ bà, cụ ông thường ngồi chuyện trò, tâm sự phần lớn là những người bạn thời thơ ấu. Thời đó, chúng tôi chơi đủ trò: Trọi vục, đánh khăn, nhảy cò cò, ù mội, rủ nhau ra cảng Gianh bơi lội và chơi trò đánh du kích. Anh Nguyễn Ngọc Trăn tái hiện lại quang cảnh cảng Gianh những năm trước chiến tranh (1964): *Bến sâu, sông rộng hiền hòa/Thuyền bè tấp nập vào ra rộn ràng/Người bốc vác, xe chở hàng/Neo ngoài cửa biển tàu đang kéo còi...* Cuối bài thơ, anh hạ hai câu đầy trăn trở: *Cảng Gianh giờ khác xưa rồi/Cầm vàng mà để vàng rơi... rằng đành?* (Cảng Gianh).

Còn đây là những vần thơ anh viết về đất nước: *Đất nước ta đang chuyển giao thế hệ/*

Cứ nghèo nàn, lạc hậu mãi vậy chăng?/Dân tộc mình không hiếm bậc tài năng/Phải làm sao cho bằng em, bằng chị?. Hai câu hỏi được anh đặt ra liên tiếp, đủ biết anh rất mực quan tâm đến tương lai đất nước.

Anh Nguyễn Ngọc Trăn có bài thơ lục bát trường thiên kể về công lao cha mẹ: *Khép mắt hồi tưởng thời xa/Khổ thân cha mẹ mau già vì con/Cha đóng ghe sức mõi mòn/Ngoài năm mươi tuổi vẫn còn long đong/Mẹ thời mưa nắng trên sông/Chèo thuyền kịp chợ, gánh gồng kịp phiên...* Cha anh vốn là một tay thợ đóng thuyền nổi tiếng khắp vùng. Mẹ anh siêng năng, hiền lành, phúc hậu. Bà tất bật chợ Sãi, chợ Vang, chợ Cuồi, chợ Huyện... “nhằn nại nuôi con suốt đời im lặng”. Cho đến khi: *Các con tóc bạc cả rồi/Bây giờ mới thắm từng lời ca dao/Bao phen đứng mũi, chịu sào/“Nuôi con mới biết công lao mẹ thầy”* (Nghĩ về cha mẹ).

Năm 2006 khi tròn 60 tuổi, anh Nguyễn Ngọc Trăn tổng kết cuộc đời mình bằng bài Tự bạch gồm 74 câu. Có thể xem đó là pho tiểu sử bằng thơ của anh. Đang học phổ thông, anh đã sớm bộc lộ nhiều năng khiếu. Anh có hoa tay, kẻ vẽ rất đẹp. Học giỏi nhưng vì lý lịch “có vấn đề”, nên anh chỉ được đào tạo cấp tốc “mười rô hai” (tốt nghiệp lớp 10 + 2 tháng) ra làm giáo viên dạy cấp 2 (nay là THCS). Giáo viên thời đó “lương ba cọc ba đồng” không đủ nuôi sống gia đình, nhân có chủ trương giảm biên chế, anh xin nghỉ lấy “một cục” về quê làm đủ nghề: Sửa xe đạp, bơm ga, dán dép... kiếm tiền. Xoay xở đủ nghề nhưng vẫn không đủ sống, anh đành trở lại. Đường đi dạy ở vùng miền núi, phải qua dốc Ba Trại mà đường Ba Trại thời đó rất khó đi. Vậy nên: *Áo quần tròn hai bộ/Sách vở đầy một rương/Xe đạp toong teng nhẩy/Chuông réo suốt dọc đường/Đường thì dài lê thê/Hợp đồng thì ngắn hạn/Đường lổn nhổn, gồ ghề/Cũng phải đành “kết bạn”* (Hợp đồng ngắn hạn).

Đời anh Nguyễn Ngọc Trăn lắm thăng trầm nên thơ anh nhiều gai góc. *Trăn trở* chỉ là “phần dư” trong kho lưu trữ thơ của anh. Bài thơ nào anh cũng viết bằng cảm xúc chân thực của mình. Tôi quý những bài thơ chân thực của anh hơn là những bài thơ chỉ làm bằng trí thông minh nhưng khô khan, thiếu cảm xúc.

MAI VĂN HOAN

Động lực cho phát triển

Kinh tế Quảng Trị đang mở ra những dư địa phát triển mới, cơ hội lớn hơn cho cộng đồng doanh nghiệp. Trong dòng chảy ấy, bản lĩnh, tư duy đổi mới và khát vọng vươn lên của đội ngũ doanh nhân không chỉ quyết định sức cạnh tranh của mỗi doanh nghiệp mà còn tạo thêm việc làm, mở rộng thị trường, nâng giá trị sản phẩm và đóng góp nguồn lực cho sự phát triển của tỉnh.

Công ty TNHH Dược liệu hữu cơ An Xuân chú trọng đầu tư sản xuất, nâng cao chất lượng sản phẩm - Ảnh: M.H

GIÁ TRỊ ĐƯỢC TẠO NÊN

Những sản phẩm được liệu được làm ra trên vùng đất Quảng Trị đã có mặt tại thị trường Mỹ. Gần 10.000 đơn vị sản phẩm gồm trà cần tây, trà tía tô và cao cà gai leo dạng bột hòa tan của Công ty TNHH Dược liệu hữu cơ An Xuân được xuất khẩu chính ngạch trong những ngày đầu năm 2026. Không chỉ mở thêm một thị trường, dấu mốc này ghi nhận nỗ lực nâng giá trị cây dược liệu bản địa bằng sản xuất theo tiêu chuẩn, chế biến và xây dựng thương hiệu.

Kết quả ấy đến từ quá trình doanh nghiệp thay đổi cách làm, từng bước chuẩn hóa vùng nguyên liệu, đầu tư công nghệ và hoàn thiện sản phẩm. Những cây dược liệu quen thuộc vì thế không chỉ được khai thác ở dạng nguyên liệu mà trở thành sản phẩm hàng hóa có thương hiệu, đáp ứng những yêu cầu ngày càng cao về chất lượng.

Bước vào thị trường có những yêu cầu cao hơn cũng đồng nghĩa doanh nghiệp phải tiếp tục nâng chuẩn. Bà Trần Lê Quỳnh Diễm, Giám đốc Công ty TNHH Dược liệu hữu cơ An Xuân chia sẻ: “Thị trường càng mở rộng thì yêu cầu đối với doanh nghiệp càng cao. Chúng tôi xác định phải tiếp tục chuẩn hóa vùng nguyên liệu, đầu tư

Hoạt động sản xuất, kinh doanh tại Công ty TNHH Tôn Nhân Phát - Ảnh: M.H

công nghệ, kiểm soát chất lượng và hoàn thiện sản phẩm. Điều doanh nghiệp hướng đến không chỉ là có thêm một thị trường xuất khẩu mà phải tạo được đầu ra ổn định, xây dựng thương hiệu để sản phẩm dược liệu Quảng Trị có thể đứng vững lâu dài”.

Ở lĩnh vực sản xuất công nghiệp, anh Trần Văn Tuấn, Giám đốc Công ty TNHH MTV Tôn Nhân Phát, xã Cam Hồng, đang điều hành doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực gia công cơ khí, vật liệu xây dựng và kết cấu thép. Với 3 xưởng sản xuất, doanh nghiệp tạo việc làm cho hàng chục lao động địa phương, đồng thời từng bước mở rộng thị trường ra ngoài tỉnh.

Trong quá trình phát triển, Tôn Nhân Phát chú trọng cải tiến sản phẩm, đầu tư cho sản xuất và đổi mới phương thức quản trị. Việc duy trì và mở rộng hoạt động sản xuất không chỉ tạo thêm giá trị cho doanh nghiệp mà còn tạo việc làm, thu nhập cho người lao động và đóng góp nguồn lực cho kinh tế địa phương. Trước những thay đổi không ngừng của thị trường, doanh nghiệp tiếp tục đặt trọng tâm vào công nghệ, quản trị và mở rộng thị trường để nâng sức cạnh tranh.

Anh Trần Văn Tuấn cho biết: “Thị trường thay đổi rất nhanh nên doanh nghiệp trẻ không thể bằng lòng với cách làm cũ. Chúng tôi đang tập trung đổi mới công

nghệ, cải tiến sản phẩm, ứng dụng số trong quản lý và chủ động tìm kiếm thị trường để nâng hiệu quả sản xuất, kinh doanh. Tôi cho rằng, doanh nghiệp phát triển không chỉ được đo bằng quy mô hay doanh thu, mà còn ở khả năng tạo việc làm, đóng góp cho địa phương và tạo ra những giá trị bền vững. Với doanh nhân trẻ, điều quan trọng là dám đổi mới, dám đầu tư và đủ năng lực thích ứng để nắm bắt những cơ hội phát triển mới”.

HỢP LỰC ĐỂ MỞ RỘNG DƯ ĐỊA

Những nỗ lực đổi mới ở từng doanh nghiệp đang diễn ra trong bối cảnh kinh tế Quảng Trị có thêm những điều kiện thuận lợi cho phát triển. Trong 9 tháng năm 2026, GRDP của tỉnh tăng 8,42%. Một số dự án động lực như Cảng tổng hợp quốc tế Hòn La giai đoạn 1, Bến cảng số 1, 2 Mỹ Thủy và giai đoạn 1 Khu công nghiệp Quảng Trị đã đi vào hoạt động, mở thêm không gian cho sản xuất, kinh doanh và kết nối thị trường.

Quảng Trị xác định đầu tư và phát triển doanh nghiệp là chính sách kinh tế quan trọng, nguồn lực then chốt cho phát triển kinh tế-xã hội; trong đó, kinh tế tư nhân là động lực. Toàn tỉnh hiện có trên 10.000 doanh nghiệp đang hoạt động. Cơ hội phát triển rộng hơn cũng đặt ra yêu cầu cộng đồng doanh nghiệp phải tiếp tục đổi mới, nâng sức cạnh tranh và tận dụng tốt những dư địa đang mở ra.

Theo ông Võ Thái Hiệp, Chủ tịch Hội Doanh nghiệp tỉnh, cơ hội của doanh nghiệp địa phương đang mở rộng từ hạ tầng kết nối, năng lượng sạch, nông nghiệp đến kinh tế xanh. Tuy nhiên, lợi thế sẵn có chỉ thực sự trở thành cơ hội khi chính doanh nghiệp nâng cao được năng lực nội tại. Đó là chuyển sang quản trị hiện đại, số hóa, tăng liên kết chuỗi, phát triển theo tiêu chuẩn xanh và từng bước chuyển từ cạnh tranh bằng giá sang cạnh tranh bằng năng suất, chất lượng, thương hiệu và giá trị khác biệt.

Yêu cầu liên kết càng rõ hơn khi phần lớn doanh nghiệp trên địa bàn có quy mô vừa, nhỏ và siêu nhỏ, nguồn lực đầu tư cho công nghệ, thiết bị và nhân lực còn hạn chế. Theo ông Hiệp, khi các doanh nghiệp chủ động liên kết, chia sẻ nguồn lực và cùng nâng cao tiêu

chuẩn, sức cạnh tranh của cộng đồng doanh nghiệp địa phương sẽ từng bước được nâng lên.

Sau hợp nhất, Hội Doanh nghiệp tỉnh Quảng Trị bước vào nhiệm kỳ 2025–2030 với phương châm “Đoàn kết-hợp tác-đổi mới-phát triển”. Hội hiện có hơn 300 doanh nghiệp hội viên. Thời gian qua, bên cạnh kiện toàn tổ chức, hội chú trọng kết nối doanh nghiệp, xúc tiến thương mại, hỗ trợ tháo gỡ khó khăn trong sản xuất, kinh doanh và phát huy vai trò cầu nối giữa doanh nghiệp với chính quyền.

Trong giai đoạn tới, hội tập trung nâng cao năng lực quản trị, hỗ trợ chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, tăng cường liên kết và mở rộng thị trường. Đồng thời, kết nối hội viên với các tổ chức tín dụng, chuyên gia, doanh nghiệp công nghệ và đối tác trong, ngoài tỉnh để tiếp cận nguồn vốn, công nghệ và cơ hội hợp tác. “Mục tiêu của chúng tôi là xây dựng cộng đồng doanh nghiệp đoàn kết, chủ động liên kết, hỗ trợ nhau cùng phát triển, để mỗi doanh nghiệp không phải tự xoay sở trước những khó khăn, thách thức mà có thêm nguồn lực nâng cao sức cạnh tranh trong giai đoạn mới”, ông Võ Thái Hiệp chia sẻ.

Cùng với sự chủ động của cộng đồng doanh nghiệp, tỉnh đang tập trung cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, đẩy nhanh giải quyết thủ tục hành chính và tháo gỡ khó khăn, vướng mắc. Cơ chế “luồng xanh” trong giải quyết thủ tục hành chính lĩnh vực đầu tư được triển khai; những khó khăn của doanh nghiệp, nhà đầu tư và các dự án động lực, trọng điểm được rà soát để kịp thời tháo gỡ, tạo điều kiện đưa nguồn lực vào đầu tư, sản xuất, kinh doanh.

Trong không gian kinh tế ngày càng rộng mở, cửa khẩu, cảng biển, khu công nghiệp, logistics hay thương mại điện tử có thể tạo thêm những cơ hội mới. Nhưng để cơ hội trở thành giá trị thực, điều quan trọng là năng lực thích ứng và tinh thần liên kết của mỗi doanh nhân. Khi doanh nghiệp lớn lên từ những giá trị của quê hương và đủ sức đưa những giá trị ấy đi xa, sự trưởng thành của đội ngũ doanh nhân cũng trở thành một động lực cho phát triển kinh tế Quảng Trị trong giai đoạn mới.

MỸ HẠNH

Sinh ra ở miền đất nắng gió Quảng Trị rồi theo gia đình vào miền Nam hơn 40 năm trước, Hoa hậu nhân ái Nguyễn Thị Bình vẫn không quên tuổi thơ nghèo khó của mình. Khi có được thành công nhất định sau nhiều nỗ lực, khoảng 10 năm nay, chị lặng lẽ trích tiền từ công việc kinh doanh để làm thiện nguyện, hướng về cộng đồng, đặc biệt là những người yếu thế.

TUỔI THƠ GIAN KHÓ

Hoa hậu nhân ái Nguyễn Thị Bình năm nay 43 tuổi, sinh ra ở một làng quê miền biển Quảng Trị. Hơn 40 năm trước, vì kế mưu sinh, bố mẹ chị khăn gói đưa các con vào Đồng Nai lập nghiệp. Tại đây, bố mẹ chị làm nương rẫy, lần hồi nuôi con trong khó nhọc. Căn nhà lá đơn sơ là nơi tá túc của cả gia đình, ký ức về một thời gian khó vẫn in hằn trong tâm trí chị.

Hiểu hoàn cảnh gia đình, khoảng 20 năm trước, chị học nghề chăm sóc sắc đẹp với mong muốn sớm phụ giúp bố mẹ. 10 năm sau đó, chị mở một tiệm spa nhỏ đầu tiên. Vượt qua nhiều khó khăn với sự nỗ lực lớn, cùng niềm đam mê, sự tận tâm và may mắn được nhiều người ủng hộ, việc kinh doanh của chị trở nên thuận lợi, ngày càng phát triển. Từ chủ tiệm nhỏ, chị trở thành doanh nhân. Hiện chị Nguyễn Thị Bình là CEO Công ty TNHH Mỹ phẩm BN Beauty Spa cùng hệ thống thẩm mỹ viện Bà Nội. Điều đặc biệt, công ty của chị thường xuyên đào tạo nghề miễn phí cho những bạn trẻ có hoàn cảnh khó khăn. Sau khoảng 5-6 tháng học nghề, nhiều học viên ở lại làm việc tại các chi nhánh. Đến nay, công ty có hàng trăm nhân viên với mức thu nhập bình quân khoảng 9 triệu đồng/người/tháng.

Một dấu mốc đáng nhớ khác đến với Nguyễn Thị Bình khi chị tham gia cuộc thi Hoa hậu Doanh nhân Việt Nam 2024 và đăng quang ngôi vị Hoa hậu nhân ái, đồng thời nhận giải Người đẹp tài năng. Với chị, danh hiệu ấy không chỉ là sự ghi nhận mà còn là động lực để tiếp tục hành trình sẻ chia.

Vẻ đẹp của lòng nhân ái

Hoa hậu nhân ái Nguyễn Thị Bình trao tặng gạo cho các gia đình chính sách, hoàn cảnh khó khăn - Ảnh: NVCC

“Đạt được danh hiệu Hoa hậu nhân ái thật sự là kỷ niệm đáng nhớ trong đời tôi. Điều đó không chỉ khẳng định mình trong lĩnh vực kinh doanh, mà còn giúp tôi tiếp tục lan tỏa những nghĩa cử cao đẹp trong cộng đồng từ nguồn thu nhập của công việc kinh doanh để thực hiện trong 10 năm qua”, chị Bình chia sẻ.

ĐỒNG CẢM VÀ SẺ CHIA

Sau khi đăng quang ngôi vị Hoa hậu nhân ái, chị Nguyễn Thị Bình tiếp tục các hoạt động thiện nguyện hướng về cộng đồng. Chị hỗ trợ xây dựng, sửa chữa nhà ở cho nhiều hộ dân tại Đồng Nai, Quảng Trị, Bình Phước, Quảng Nam; trao gạo, nhu yếu phẩm, học bổng, heo giống cho người nghèo và học sinh có hoàn cảnh khó khăn. Đặc biệt, trong năm 2024, chị đã trích hàng trăm triệu đồng từ doanh thu kinh doanh để hỗ trợ đồng bào chịu ảnh hưởng bởi cơn bão Yagi.

Trở về quê nhà, chị dành nhiều hơn sự quan tâm cho những hoàn cảnh khó khăn. Chỉ trong một thời gian ngắn, chị đã tài trợ xây dựng 2 ngôi nhà tình thương, mỗi nhà trị giá 70 triệu đồng. Một trong số đó là ngôi nhà của gia đình anh Hồ Văn Mương ở thôn Xy, xã miền núi A Dơi. Gia đình anh Mương

thuộc diện hộ nghèo, căn nhà cũ đã xuống cấp, cuộc sống còn nhiều thiếu thốn. Cuối tháng 9/2026, ngôi nhà mới được hoàn thành và bàn giao trong niềm vui của gia đình. Trong căn nhà khang trang, vợ chồng anh Mương không giấu được niềm hạnh phúc: “Trước đây, nhà cửa tạm bợ, dột nát, khổ lắm. Nay được Hoa hậu nhân ái Nguyễn Thị Bình và các ban, ngành, địa phương giúp đỡ xây dựng được căn nhà mới, đẹp và kiên cố, gia đình vui lắm”. Với gia đình anh Mương, ngôi nhà mới không chỉ che mưa, che nắng mà còn là điểm tựa để ổn định cuộc sống, tiếp thêm niềm tin và động lực vươn lên thoát nghèo.

Cũng tại xã A Dơi, chị đã đồng hành tổ chức chương trình Trung thu cho trẻ em địa phương. Nhìn những đứa trẻ vùng cao, biên giới còn nhiều khó khăn, chị như nhìn thấy hình bóng tuổi thơ của mình trong đó. “Tôi rất đồng cảm và mong muốn được sẻ chia yêu thương, giúp các em có một mùa trăng thật ấm áp”, chị Nguyễn Thị Bình tâm sự. Dịp này, chị còn trao gạo, tiền, quà cho gia đình chính sách, người nghèo, người khuyết tật và những hoàn cảnh yếu thế trên địa bàn tỉnh. Mới đây, qua giới thiệu của bạn bè, Hoa hậu nhân ái Nguyễn Thị Bình đã nhận đỡ đầu

một bà cụ hơn 80 tuổi, sống neo đơn ở thôn Nại Cửu, xã Triệu Phong, với mức hỗ trợ 2 triệu đồng mỗi tháng. “Tôi đã nhiều lần trực tiếp về thăm, trao tiền cho bà, thật sự hoàn cảnh bà rất đáng thương. Tôi sẽ đỡ đầu bà cho đến khi nào bà qua đời”, chị Bình chia sẻ.

Không chỉ hướng về những hoàn cảnh khó khăn, tháng 7 vừa qua, Hoa hậu nhân ái Nguyễn Thị Bình còn phối hợp trao tặng hàng chục di ảnh liệt sĩ cho thân nhân liệt sĩ, thể hiện lòng tri ân sâu sắc đối với những gia đình có công với cách mạng.

Ông Hồ Văn Bằng, Chủ tịch Ủy ban MTTQVN xã A Dơi cho biết, dù địa bàn xã nằm ở vùng núi xa xôi, đi lại khó khăn nhưng Hoa hậu nhân ái Nguyễn Thị Bình đã nhiều lần đến trao kinh phí xây nhà tình thương và tổ chức trung thu cho thiếu nhi ở bản. “Bản thân tôi và cấp ủy, chính quyền, người dân địa phương rất cảm kích tấm lòng nhân ái của chị. Rất mong chị tiếp tục giúp đỡ những hoàn cảnh đặc biệt khó khăn trên địa bàn xã”, ông Bằng cho hay.

Không chỉ trực tiếp tham gia các hoạt động thiện nguyện, Hoa hậu nhân ái Nguyễn Thị Bình còn tích cực lan tỏa tinh thần sẻ chia đến cộng đồng. Chị thường xuyên chia sẻ những câu chuyện về các mảnh đời khó khăn trên mạng xã hội, truyền cảm hứng để mọi người cùng chung tay giúp đỡ. “Ngày bé, tôi sống trong căn nhà lá cũ dột. Gia đình tôi được chính quyền, cá nhân hảo tâm tặng nhà tình thương, tặng gạo, tôi biết ơn và nhớ mãi. Chính điều đó cũng đã thôi thúc tôi làm nhiều điều ý nghĩa hơn cho những hoàn cảnh khó khăn. Đó như là cách tôi trả ơn với cuộc đời, với những tấm lòng thảo thơm dành cho gia đình mình khi xưa”, chị Bình tâm niệm.

Theo chị Nguyễn Thị Bình, sắp tới hành trình nhân ái của chị sẽ tiếp tục với những ấp ủ, dự định, như: Xây dựng 10 căn nhà tình thương, mở chuỗi quán cơm 0 đồng, phòng khám Đông y miễn phí... Với chị, Hoa hậu nhân ái không chỉ là một danh hiệu mà đó còn là hành trình của lòng biết ơn, tinh thần trách nhiệm và sự sẻ chia với cộng đồng.

ĐỨC VIỆT

QUẢNG TRỊ TUẦN QUA

Tuần qua, trên địa bàn tỉnh diễn ra một số sự kiện nổi bật:

- Đồng chí Trần Vũ Khiêm, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy, Trưởng đoàn ĐBQH tỉnh đã có buổi làm việc với UBND tỉnh và các cơ quan, đơn vị liên quan về các dự án khó khăn, vướng mắc, tồn đọng kéo dài trên địa bàn tỉnh. Kết luận tại buổi làm việc, đồng chí Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy nhấn mạnh nhiệm vụ thời gian tới; đồng thời yêu cầu rà soát toàn diện, không để sót dự án; hoàn thành phương án xử lý đối với các dự án chưa có phương án, chuẩn hóa danh mục theo dõi; mở rộng rà soát các dự án đầu tư công, PPP có vướng mắc và dự án được giao, cho thuê đất nhưng chậm đưa vào sử dụng ngoài danh mục 151 dự án...

Trước đó, làm việc với các sở, ngành, đơn vị về tình hình triển khai đầu tư xây dựng các công trình trường phổ thông nội trú liên cấp tiểu học và THCS tại các xã biên giới, đồng chí Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy yêu cầu tất cả các hạng mục còn lại của 4 trường thuộc giai đoạn 1 phải hoàn thành dứt điểm trước ngày 30/10, không chấp nhận việc trì hoãn hay gia hạn tiến độ. Đối với 11 dự án trường liên cấp thuộc giai đoạn 2, cần cân

nhắc, tính toán kỹ lưỡng phương án thiết kế đối với các dự án có điều chỉnh giảm tổng mức đầu tư; triển khai áp dụng cơ chế “luồng xanh” đối với tất cả các thủ tục hành chính liên quan...

- Thường trực HĐND tỉnh tổ chức phiên họp thứ 11 rà soát các nội dung trình kỳ họp thứ 6 (kỳ họp chuyên đề), HĐND tỉnh khóa IX, nhiệm kỳ 2026-2031.

Tại phiên họp, Thường trực HĐND tỉnh đã nghe đại diện các ban HĐND tỉnh và UBND tỉnh, sở, ngành liên quan trình bày báo cáo thẩm tra, trao đổi, giải trình các báo cáo, tờ trình, dự thảo nghị quyết dự kiến trình tại kỳ họp thứ 6, HĐND tỉnh khóa IX; đồng thời xem xét một số nội dung thuộc thẩm quyền...

- Đồng chí Nguyễn Chiến Thắng, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban MTTQVN tỉnh chủ trì buổi làm việc với các cơ quan, đơn vị về tình hình thực hiện chương trình hỗ trợ nhà ở cho người có công với cách mạng, thân nhân liệt sĩ và xóa nhà tạm cho con đẻ người hoạt động kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học trên địa bàn tỉnh.

Theo rà soát, toàn tỉnh hiện có 3.112 hộ gia đình người có công và thân nhân liệt sĩ khó khăn về nhà ở, trong đó 940 hộ cần xây mới, 2.172 hộ cần sửa chữa, với tổng kinh

phí hơn 202,6 tỉ đồng. Đến ngày 5/10, nguồn lực đã huy động và cam kết hỗ trợ 65,166 tỉ đồng; 566 hộ đã được hỗ trợ với kinh phí gần 49 tỉ đồng...

- Ban Chỉ huy phòng thủ dân sự tỉnh tổ chức họp theo hình thức trực tiếp kết hợp trực tuyến nhằm triển khai công tác phòng, chống thiên tai trong thời gian tới.

Theo đó, các sở, ngành và 78 xã, phường, đặc khu cần nâng cao chất lượng dự báo thời tiết; tiếp tục xây dựng kịch bản ứng phó thiên tai theo từng loại hình và cấp độ rủi ro; phát huy phương châm “6 rõ” trong phòng, chống thiên tai; bảo đảm an toàn tính mạng và tài sản của Nhân dân; nêu cao vai trò của người dân bản địa đối với công tác phòng, chống thiên tai.

- UBND tỉnh tổ chức hội nghị tổng kết công tác tuyển quân năm 2026, triển khai nhiệm vụ năm 2027. Năm 2026, công tác tuyển quân trên địa bàn tỉnh được triển khai nghiêm túc, đồng bộ, đúng quy định. Toàn tỉnh đã giao 2.630 công dân cho các đơn vị Quân đội và Công an nhân dân; trong đó 2.150 công dân nhập ngũ vào Quân đội và 480 công dân thực hiện nghĩa vụ Công an nhân dân, hoàn thành 100% chỉ tiêu được giao.

TH.H (tổng hợp)

DÁM NGHĨ, DÁM LÀM

Từ Quốc lộ 1, di chuyển về phía Tây chừng 5km là đến vùng đất Ba Trang. Trong ký ức các thế hệ người dân đầu tiên đi xây dựng kinh tế mới, dấu ấn Ba Trang rất khắc nghiệt, nơi “chó ăn đá, gà ăn sỏi”. Thế nhưng Ba Trang bây giờ thực sự đổi thay với một màu xanh ấm no trải rộng ra trong tầm mắt. Hàng loạt trang trại “thăng cánh cò bay” nằm cạnh nhau, tựa vào thế núi, thế sông hồ... và quan trọng nhất là “cận thị”, giúp các sản phẩm nông nghiệp sạch nhanh chóng đến với thị trường.

Mô hình sản xuất đầu tiên chúng tôi đến thăm là trang trại trồng ổi của anh Dương Đức Đồng (SN 1984). Từng là một đầu bếp có tiếng tại Hà Nội, năm 2012, Dương Đức Đồng “bỏ phố về quê” nhận chuyển giao 5ha đất đồi ở Ba Trang từ bố mẹ. 14 năm lần lộn cùng mưa nắng, anh Đồng xác định hướng đi bền vững của trang trại mình: Ngoài 2.000 gốc ổi chủ lực còn trồng thêm hoa, cây ăn quả, rau, củ,... các sản phẩm nông nghiệp mà thị trường cần. Điều đặc biệt, cây trồng trong trang trại chỉ sử dụng phân hữu cơ để chăm bón, không dùng phân hóa học và hóa chất, thuốc trừ sâu, diệt cỏ.

Trên một diện tích rộng lớn, cây ổi đang bước vào mùa cho quả. Những thân ổi vươn lên giữa mặt đất toàn cỏ dại. Biết chúng tôi thắc mắc về điều này, anh Đồng giải thích: “Triết lý làm vườn của tôi là để các loại cây, con tựa vào nhau và cùng tồn tại, không dùng thuốc hóa học để phun, diệt cỏ. Bởi các loại cây, con

Những “ông chủ” trên vùng đồi Ba Trang

Vùng gò đồi Ba Trang nằm phía Tây xã Lộc Ninh cũ, nay thuộc tổ dân phố Tây Lộc Đại, phường Đồng Thuận. Trong quá khứ, Ba Trang là nơi “định canh, định cư” của một thế hệ người Lộc Ninh di dân lên xây dựng kinh tế mới. Theo xu thế phát triển, lúc về già, họ chuyển giao tài sản, đất đai cho con cháu tiếp tục mở rộng quy mô sản xuất, hình thành nên những trang trại chăn nuôi, trồng trọt theo hướng nông nghiệp xanh, bền vững.

là nguồn phân bón sinh học thiên nhiên ưu đãi cho mình, không mất tiền mua. Khi cây ổi hái quả xong, cỏ sẽ được cắt, xử lý, ủ làm phân bón”.

Mùa ổi qua, đúng vào thời điểm trồng cây vụ đông và trồng hoa Tết. Đất Ba Trang màu mỡ được cày xới lên chuẩn bị gố vụ mới. “Phương châm trồng trọt của tôi là không cho đất nghỉ... luôn luân canh các loại rau, củ, quả vụ đông như cà chua, cà tím, ớt... những loại thị trường cần”, anh Dương Đức Đồng cho biết. “Bằng phương pháp canh tác thân thiện với môi trường như vậy, sản phẩm làm ra bước đầu được thị trường tín nhiệm. Mỗi năm, trừ chi phí, gia đình thu nhập bình quân hơn 200 triệu đồng, tạo công ăn việc làm ổn định cho 4 lao động địa phương”.

Cũng là một đầu bếp từng lập nghiệp ở Hà Nội, năm 2023, anh Đinh Tiến Thành (SN 1995) quyết định “khăn gói” về quê. Được bố mẹ giao 7ha đất ở Ba Trang, Đinh Tiến Thành bước vào hành trình khởi nghiệp mới. Trên diện tích 7ha đất, Đinh Tiến Thành cho quy hoạch lại hệ thống tưới tiêu, ao hồ, nhà xưởng...

Sản phẩm ổi sạch trong trang trại anh Dương Đức Đồng

- Ảnh: T.L

hình thành mô hình trang trại trồng trọt tổng hợp gồm: 3,5ha sắn, 1ha ổi, còn lại dành hết đất để đầu tư trồng hoa và cây cảnh, hướng phát triển chủ lực của trang trại.

Tư duy sản xuất an toàn, sản xuất xanh, bám chắc vào nhu cầu thị trường luôn được ông chủ “9X” Đinh Tiến Thành quán triệt cho người lao động trong trang trại. Khi 3,5ha sắn thu hoạch xong, sẽ chuyển sang trồng chanh, ớt, bí đao... Riêng hoa, cây cảnh, Đinh Tiến Thành sản xuất theo mô

hình khép kín từ ương giống, trồng, chăm sóc, phân phối ra thị trường. “Các sản phẩm nông nghiệp sạch trang trại làm ra, ban đầu khó bán vì giá thành cao. Tuy nhiên, khi trực tiếp trải nghiệm quy trình sản xuất tại trang trại, khách hàng đã chấp nhận và tín nhiệm”, anh Thành cho biết.

Hàng năm, trang trại trồng trọt tổng hợp của Đinh Tiến Thành, trừ chi phí, tạo thu nhập ổn trên 400 triệu đồng, giải quyết việc làm thường xuyên cho 5 lao động.

PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP BỀN VỮNG

Những “ông chủ” trang trại như Đinh Tiến Thành, Dương Đức Đồng chỉ là hai trong hàng chục “ông chủ” trang trại trên vùng đất Ba Trang từng ngày, từng giờ dám nghĩ, dám làm, dám tiên phong theo hướng phát triển nền nông nghiệp xanh, an toàn, bền vững.

Để tập hợp các “ông chủ” trang trại vùng gò đồi Ba Trang và định hình một chiến lược phát triển nông nghiệp bền vững trong toàn phường Đồng Thuận, Hội Nông dân phường quyết định thành lập Chi hội Nông dân nghề nghiệp, sản xuất, chế biến sản phẩm nông nghiệp Phú Lộc Đại trực thuộc Hội Nông dân phường vào năm 2023. Cho đến nay, Chi hội Nông dân nghề nghiệp, sản xuất, chế biến sản phẩm nông nghiệp Phú Lộc Đại hoạt động ổn định với 21 thành viên, do ông Nguyễn Hoàng Anh Đức, Phó Chủ tịch Hội Nông dân phường làm Chi hội trưởng.

“Trở thành hội viên Chi hội Nông dân nghề nghiệp, sản xuất, chế biến sản phẩm nông nghiệp Phú Lộc Đại, các chủ trang trại như chúng tôi có thêm điều kiện học hỏi kinh nghiệm lẫn nhau; giúp nhau trong lao động, sản xuất; hỗ trợ cùng nhau tìm đầu ra cho sản phẩm nông nghiệp sạch trên thị trường. Đặc biệt là động viên nhau kiên định phát triển hướng trồng trọt, chăn nuôi theo hướng an toàn, bền vững, thân thiện với môi trường”, anh Dương Đức Đồng chia sẻ.

“Thông qua Chi hội Nông dân nghề nghiệp, sản xuất, chế biến sản phẩm nông nghiệp Phú Lộc Đại, Hội Nông dân, UBND phường Đồng Thuận ngày càng gần gũi hơn với các hội viên, những điển hình thi đua lao động, kinh doanh, sản xuất giỏi. Từ đó, sớm định hướng chiến lược phát triển chăn nuôi, trồng trọt bền vững; hỗ trợ về kỹ thuật, cây con, giống, vốn cho hội viên. Và quan trọng nhất, giúp xây dựng sản phẩm OCOP; giới thiệu, quảng bá nhiều sản phẩm nông nghiệp sạch lên các nền tảng số...”, bà Nguyễn Thị Hải Vân, Chủ tịch Hội Nông dân phường Đồng Thuận cho biết.

NGÔ THANH LONG

“Việc thành lập Chi hội Nông dân nghề nghiệp, sản xuất, chế biến sản phẩm nông nghiệp Phú Lộc Đại nhằm định hướng cho hội viên, chủ trang trại chăn nuôi, trồng trọt kiên định, tuân thủ hướng đi an toàn, bền vững, thân thiện với môi trường. Cùng nhau tạo lập, quảng bá thương hiệu sản phẩm nông nghiệp sạch do chính hội viên mình làm ra đến tận tay người tiêu dùng”, ông Nguyễn Hoàng Anh Đức, Chi hội trưởng Chi hội Nông dân nghề nghiệp, sản xuất, chế biến sản phẩm nông nghiệp Phú Lộc Đại chia sẻ thêm.

Mênh mông các trang trại trồng trọt tại vùng gò đồi Ba Trang - Ảnh: T.L